

Zee van
smaragd
Marianne
Witvliet

ROMAN

1

Parijs, zomer 1986

Daar was ze weer.

Ze stond voor het Gare du Nord, rechts van de klok, voor een van de pilaren waarboven het woord 'Nord' in reliëf was gebeeldhouwd.

Vanaf het terras aan de overkant ving hij flitsen van haar op. Tussen hem en haar reden bussen en taxi's af en aan, die een geur van dieselolie achterlieten.

Ze speelde viool, maar tussen het strijken door liet ze haar vingers op de snaren tokkelen en zag hij dat ze zong. Hij nam een slok van de sterke koffie, maar zijn ogen hielden haar vast. Waarschijnlijk kwam ze niet verder dan tot aan zijn schouder en ze was tenger als een jong meisje. Toch kreeg hij de indruk dat ze dat niet was, haar bewegingen waren zelfverzekerd en vloeiend. Hij keek geboeid toe terwijl haar hand de strijkstok sierlijk vasthield en soepel over de snaren liet dansen. Af en toe maakte ze een kleine zwaai met haar hoofd om te voorkomen dat haar steile, donkere haar naar voren viel. Het reikte tot ver over haar schouderbladen en hij dacht aan vleugels, aan de opengesperde snavel van een jonge vogel. Zo'n meisje dat de zwaartekracht trotseert en bij wie je je kon voorstellen dat haar voeten de grond niet raakten als ze rende. Hij bedacht hoe goed zij zou passen in de tropische tuin in Manado, die hij nog maar net achter zich had gelaten. Misschien kwam het door haar framboosrode rok, die opwaaide bij een passerende bus,

misschien omdat ze bij de eerste aanblik iets Indonesisch leek te hebben.

Maar nee, ze was te expressief, te Europees.

De wijzers van de ronde klok onder de kroonlijst herinnerden hem eraan dat hij over uiterlijk een uur op het peron moest zijn. Hij had ruim de tijd voor zijn trein richting Rotterdam vertrok.

Het laatste restje koffie was lauw geworden. Jesse betaalde en liep in de richting van het station. Op een afstandje bleef hij staan, dichtbij genoeg om haar muziek te horen en haar beter te bekijken. Ze zong in het Frans, een taal die hij niet beheerste. Haar hoge, bijna hese stem leek zich in de nasleep van een keelontsteking te bevinden. Een aantrekkelijke stem. Hij hoopte dat die bij haar hoorde en dat er geen medische aanleiding voor was. Niet dat hij verstand had van muziek, maar ze moest goed zijn, ze speelde met haar ogen dicht. Misschien was ze violiste in het *Orchestre de Paris*, waarvan hij affiches had gezien, en was dit een uitstapje naast het serieuze werk. Inderdaad, ze leek iets ouder dan twintig.

Ze straalde een onderhuidse energie uit, terwijl het liedje fragiel klonk. Alsof het al wel muren had, maar nog geen dak. Het stikte in Parijs van de thuislozen. Misschien ging het daarover, was ze begaan met het stadsleed en zong ze het van zich af. Wacht even, *lumière*, dat kon hij wel aan. Licht. Zou ze willen wijzen op zonsopgangen? Of was het een afgezaagde tekst over Parijs? In tegenstelling tot haar breekbare stem zei alles aan haar dat het publiek niet hoefde te rekenen op haar interesse. Geen spoor van een glimlach, ze keek niet op als iemand hoorbaar geld liet vallen in de vioolkoffer die naast haar voeten stond.

Hij keek gebiologeerd naar haar schaduw, die voor haar voeten lag en langzaam zijn kant op kroop. Straatverlichting begon het verdwijnende daglicht stilletjes over te nemen.

Je moest in Parijs recht omhoogkijken om te beseffen dat de zon bezig was met ondergaan. Boven het landschap waar hij een paar dagen daarvoor over alle paden in de tuin van zijn ouderlijk huis had gewandeld als een afscheidsritueel, strekte zich vrijwel elke nacht een wijd hemelgewelf vol sterren uit.

Hij kon het station nu binnenlopen, waarschijnlijk stond zijn trein daar al klaar. Hij zou zich in gedachten kunnen voorbereiden op zijn specialisatie tropische geneeskunde in het Rotterdamse Havenziekenhuis. Maar er was iets aan het meisje waardoor hij aan de grond genageld leek. Haar stem klom speels en moeiteloos omhoog. Ze zag eruit alsof ze volledig opging in een wereld waar de mensen om haar heen geen toegang toe hadden.

Behoedzaam waagde hij een stap dichterbij. Haar vingers maakten dansjes en stuurden energie de ruimte in. Hij hoopte dat anderen het niet zagen en dat was een aantrekkelijke gedachte, dat maakte de aanblik privé. Hij wist maar al te goed dat er een groot verschil was tussen kijken en zien. Hij zag haar. Net als de vonkjes die ze om zich heen strooide.

Hij pakte een bankbiljet en liep naar voren om het te laten vallen, toen een fietser achter hem langs schoot en een stuur hard zijn rug raakte. Hij viel naar voren. Met grote moeite wist hij overeind te blijven. Om te voorkomen dat zij op haar beurt achteroverviel, pakte hij intuïtief haar bovenarmen beet.

Gered.

Niet dat ze blij keek. Ze sperde geschrokken haar ogen open en deed een paar stappen terug nadat ze haar evenwicht had hervonden. Ze hield haar viool beschermend opzij, en hij zag dat ze ervan uitging dat hij haar wilde beroven. Misschien was het haar eerder overkomen, want ze ging ter plekke tegen hem tekeer. In het Frans, maar de strekking van de woorden die ze hem toesmeet, was helder. Als hij

al had gedacht dat haar hese stem het verkeer niet aankon, dan was dat vermoeden nu verdwenen. In een opera zou ze vanaf de laagste tonen in één adem kunnen doortrekken naar de hoge C.

Verder dan 'Excusez' kwam hij niet. Hij wees in de richting van de fietser die vrijwel uit het zicht was verdwenen voor zij haar ogen goed en wel open had. Hij maakte met zijn handpalmen haar kant op duidelijk dat het hem speet, dat hij niet de oorzaak was van dit gedoe, dat hij niet van plan was om haar te beroven, maar juist geld wilde geven. Tot zijn verbazing zag hij dat hij dat nog tussen zijn vingers hield.

Het was niet afdoende, ze foeterde door.

Geïrriteerd liet hij het papiergeld in haar vioolkoffer vallen. 'Doorgaans worden mensen bedankt voor een gift,' zei hij in het Engels. Hij voegde een koele ondertoon toe, omdat zijn rug pijn begon te doen op de plek waar het stuur hem had geraakt. Ze mocht een hekel hebben aan het publiek, het geld was vermoedelijk meer dan ze in een avond verdiende. Hij wilde zich omdraaien, maar op dat moment viel ze stil en keek ze hem aan. Ze boog zich iets voorover.

Even vielen alle geluiden weg en staarde hij terug. De stilte sloot zich om het verkeer, om de klokken van de Notre Dame, alsof de stad vergat te ademen. Hij zag de woede in haar ogen plaatsmaken voor verwarring, alsof ze tegen haar zin niet anders kon doen dan hem diep in de ogen kijken. Even was het zelfs of haar vrije hand zijn kant op bewoog en ze hem wilde aanraken. Toen zei ze zacht: '*Je suis Desiree.*'

Achter hem klonk op hetzelfde ogenblik een sirene. Hij sloeg haar woorden op, al begreep hij niet wat ze zei. Waarschijnlijk dat ze onaangenaam verrast of gedesillusionneerd was. Hij wist weinig anders te doen dan zich met een licht schouderophalen en een beleefde glimlach om te draaien, hoewel hij haar blik zo lang mogelijk vasthield. Heel even leek het erop dat hij in beton was gestort en zijn lichaam

los moest wrikken, maar hij zag kans om weg te lopen. De koffer stuiterde hinderlijk luidruchtig achter hem aan en hij was zich ervan bewust dat ze hem nakeek tot hij het station was binnengelopen en uit het zicht verdween.

Rotterdam leek plotseling een groot, gapend gat.

In de nachttrein op weg naar Rotterdam bleven zijn gedachten in Parijs achter. Hij had zichzelf in 'de stad die je optilt' een tussenstop van een paar dagen gegund. Het was hem opgevallen dat de lichtstad minstens zo veel daklozen herbergde als Yogyakarta of Manado. Ze huisden in portieken of rond de metro's, zodat ze ondergronds konden schuilen bij regen of kou. Pas toen zijn jetlag verdween, kreeg hij oog voor het vroege zonlicht, dat daken in goud veranderde en golfjes in de Seine van sterren voorzag. Voor de fraaie bruggen die de linker- en de rechteroever met elkaar verbinden.

En tot slot voor het zingende meisje.

Op de cadans van de wagonwielen herhaalde hij haar laatste zin, toen het ineens tot hem doordrong dat ze zich had voorgesteld, terwijl hij bezig was met weggaan. *'Je suis Desiree.'*

Ze had hem haar naam gegeven. Waarom was hij niet gebleven? Waarom had hij geen gesprek aangeknoopt en de trein gemist?

Terwijl hij Brussel passeerde, overwoog hij een onzinnig moment om op korte termijn het weekend Parijs te herhalen, om het voorstelrondje te voltooien. Maar stel dat het een eenmalig optreden was geweest. Of erger, dat ze daar wel speelde en zong, maar hem niet herkende. Hij schoot nog net niet in de lach bij de absurde gedachte om terug te gaan.

Wat hij wel ging doen, was zich intensief op zijn studie richten en deze ontmoeting achter zich laten, al gaf hij toe dat zij de eerste vrouw was die na de dood van Ayu zijn gedachten binnenkroop en daar de boel op stelten zette.

2

Parijs, zomer 1986

Zijn ogen waren groen. De kleur van de Noordzee op een zomerdag. Deze man houdt me wakker, omdat ik nadenk over wat er gebeurd zou zijn als ik hem achterna was gelopen. Als zich tussen ons iets had ontsponnen. Een paar zinnen maar, de voorzichtige aanzet tot een web.

Laat in de nacht val ik in slaap en bevind ik me tegenover hem in de trein. Hij vertelt waar hij vandaan komt en waar hij naartoe reist. Bijna weet ik waar dat is – we waren al voorbij Antwerpen – als de wekker om vijf uur mijn droom meedogenloos afkapt en alles uitwist wat mijn onderbewustzijn had verzonnen. Behalve het verlangen naar een antwoord op de vraag wie hij is. Had hij, net als ik, zijn naam maar even genoemd. Olivier? Alexander? Terwijl ik naar kleren tast, verzet ik me tegen de zekerheid dat ik daar nooit achter zal komen.

Een uur later sta ik uitgeput naast Pierre op de markt.

Vanaf een uur of acht staan klanten voor onze kraam in de rij voor producten van lokale boeren. Van gedroogde zwarte olijven tot rauwmelkse kazen en verse kruiden. Pierre laat klanten alle soorten olijfolie proeven en weet precies welke het best tot zijn recht komt in combinatie met baguettes, een salade van geitenkaas of met gepeperde groene olijven. Zijn kraam is de geurigste van de markt. Als ik 's morgens gehaast kom aanlopen, heeft Pierre de kruiden al gerangschikt en zweeft de geur van oregano en rozemarijn mijn

kant op. Hij laat mij uitslapen, zelf staat hij om halfvier op.

De rijen voorkomen dat ik omval. Ik weeg af en schep in zakjes, ik praat en geef wisselgeld terug. Mijn lichaam draait op routine, mijn geest houdt zich bezig met het groen dat ik wil terugvinden. Stel dat ik hem nog eens tegenkom... Mijn ogen glijden over de blaadjes van verbena. Nee. Gedroogde tijm misschien. Als de ergste drukte voorbij is, til ik een bosje op en kijk naar de onderkant. Nee. Salie met grijs-groen, fluweelachtig blad komt er het dichtst bij.

‘Zoek je iets? Je denkt toch niet dat ik kruiden met luis verkoop?’

Pierre doopt een stuk stokbrood in de olijfolie en reikt me dat aan met het elan van de ober die een gast de wijn laat voorproeven. Hij kijkt afwachtend, zijn donkere wenkbrauwen opgetrokken. ‘Proef dit. Geperst in de vallei van de Baux. Welkom terug, Didi, we staan op de markt in Parijs.’

Ja, en ik bevond me bij het Gare du Nord. Ik leg de salie voorzichtig terug om het blad niet te kneuzen. ‘Pierre, je klanten doen niet anders dan voelen, ruiken en knijpen. Dat hoef ik in Rotterdam op de markt niet te proberen, dan ben ik verplicht het te kopen. Maar excusez, ik was inderdaad afgeleid.’

Excusez, dat zei hij ook. Op formele toon, alsof we ons in een roman van de vorige eeuw bevonden en trouwens ook alsof dat het enige woord Frans was waarover hij beschikte. Daarna maakte de warmte in zijn ogen plaats voor de kilte van een bergmeer. Het is niets voor mij om me te laten vloeien door de kleur van iemands ogen. Mijn hart was ineens iets wat wanhopig in een kooi fladderde en terwijl ik stond te schelden, deed hij het deurtje open. Toen hij recht onder de klok het station binnenliep en verdween, vloog ik hem achterna.

Ik probeerde mezelf daarna nog even in een betere stemming te zingen, maar ik was al afwezig, dus ik borg mijn

viool op en ging naar huis. Het was een slotscène nog voor het verhaal was begonnen.

Ik neem een hap van het verse brood. Pierre heeft gelijk met zijn ‘aroma’s van witte bloemen, van amandelen en peer’.

‘*Santé, Didi!*’ Pierre houdt zijn druipende baguette omhoog.

Het is laat in de middag. De zon blijft op de hoek van de straat dralen, waardoor de olie gouden druppels vormt. Om ons heen horen we de vertrouwde geluiden van zeilen die worden weggetrokken en opgerold, van planken die op aanhangers kletteren.

Zes dagen per week bouwt Pierre zijn kraam in alle vroegte op. Sinds hij het assortiment heeft uitgebreid met droge worst, schapenkaas en kastanjemeel uit Corsica, groeit de rij gestaag.

Het is dat ik een snelle leerling ben, zei hij vanmorgen met een blik op mijn uitgebluste verschijning, anders had hij me nooit voor een paar weken aangenomen.

Hoofdrekenen en gepast terugbetalen terwijl klanten ondertussen de meest idiote vragen stellen, is een vorm van hogere wiskunde. Dus ik leer razendsnel optellen en aftrekken, koortsachtig zoekend naar antwoorden op uiteenlopende vragen. Hoelang is de kaas uit Comté in grotten gerijpt? Worden de varkentjes op Corsica wel op de juiste manier geslacht? Is het verantwoord om rauwmelkse kazen te verkopen, vanwege de listeriabacterie? Hoewel mijn vader arts is, heb ik nooit van de bacterie gehoord, laat staan dat ik weet welke aanslag die kan plegen op het menselijk lichaam.

Gelukkig staat Pierre zonder punten en komma’s uitleg te geven, ook op de aan mij gerichte vragen, die hij als een jongleur uit de lucht plukt. Hij onderbreekt zijn uitleg met het roepen van ‘*Saucisses!*’ of ‘*Olives!*’, waarmee hij zijn eigen klanten en onbekenden over de streep trekt. Met een zekere

achteloosheid kletst hij verder tegen de klant die de vraag stelde. Ondertussen werkt het wel. Ik weet zeker dat het charisma van de marktkoopman met zijn warme bariton in hoge mate bijdraagt aan de liefde voor worstjes en de bereidheid om in de rij te staan. Ik zou er zelf staan, als ik me niet al naast hem achter de kraam bevond.

Na een paar weken ken ik Pierre beter dan mijn eigen ouders.

Zowel mijn vloeiende Frans als mijn werk heb ik te danken aan mijn vaders moeder Isa. Ze is vaste klant bij Pierre en heeft me aanbevolen toen ik zei dat ik deze zomer iets zinnigs wilde doen. Haar kennende, deed ze dat op een toon die geen tegenspraak verdroeg.

Ik ben haar enige kleinkind en ik ben naar haar vernoemd, haar tweede naam is Désirée. Vanaf dat ik zelf in de trein kan stappen, nodigt ze mij 's zomers uit om naar Parijs te komen en is het haar persoonlijke missie me de *étiquette* bij te brengen. Dus we dineren regelmatig in gelegenheden waar verzilverd bestek aan weerszijden van het bord linaalrecht op het linnen ligt en obers in het zwart geruisloos heen en weer lopen, terwijl een pianist achter een vleugel nocturnes opdist.

Nu ik op de markt werk, zie ik haar vooral tijdens het diner, dat ze laat bezorgen door een traiteur.

Isa weigert naar Nederland te komen, laat staan naar Rotterdam, 'die ordinaire stad'. Als reden geeft ze de regen en de kou op. Gemakshalve vergeet ze dat Parijs in de winter net zo nat en onaangenaam is. Ze lost de winters simpelweg op door binnen te blijven en boeken te lezen waarin het zomer is, de cicaden zingen en briesjes vanuit zee door wijnstokken en palmbladeren woelen. Ze luistert naar opera's, steekt kaarsen aan en hult zich in gebreide dekens. Isa doet zich voor als een Parisienne, maar ze groeide

op in een boerendorp in de Provence, dat uitzicht biedt op de Mont Ventoux. Alleen als ze boos of geagiteerd is, legt ze tegen haar zin een Occitaans accent over haar woorden. Omdat zij en mijn moeder nou niet bepaald een innige band hebben en mijn vader Parijs geregeld bezoekt voor een medisch congres, kan ze Nederland vrij eenvoudig omzeilen.

‘Mis je de Provence weleens?’ vraag ik als we na het diner aan de koffie zitten. De koffie heb ik hard nodig, wil ik wakker blijven na een ellenlange dag in de hitte achter de kraam.

Ze kijkt me peinzend aan. Ze wil dat ik haar tutoyeer, maar zorgt wel voor de nodige afstand.

‘Naarmate ik ouder word, neemt het aantal herinneringen aan mijn jeugd toe. Het is meer weemoed dan heimwee.’

Ik zie dat ze meer wil zeggen, maar ze zwijgt.

Ik weet dat mijn overgrootouders het niet breed hadden op de Provençaalse hoeve. Dat Isabelle Désirée boven haar stand trouwde met een advocaat. Het verhaal gaat dat ze zich na haar huwelijk in Parijs vestigde en zich weinig bezighield met haar familie. Zou ze daar spijt van hebben?

‘Nu we toch bezig zijn,’ zegt ze, ‘je hebt er weleens beter uitgezien.’

‘Nou, een dag op de markt die om vijf uur begint, is vrij uitputtend.’

‘Dat is niet wat ik bedoel. Je bent te dun, zelfs voor Franse begrippen.’ Ze aarzelt even, maar zegt dan toch: ‘Lelijk dun. En ik mis iets. Je gretigheid – ja dat is het woord dat ik zoek, denk ik. *Empressement*.’

‘Ik overweeg te stoppen met mijn studie,’ zeg ik aarzelend. Nu ik het uitspreek, is het echt. Een feit. Met mijn vinger volg ik de omtrekken van de Franse lelie in het damast.

‘En de reden daarvoor?’

Ik hoor iets in haar stem wat mijn vader ook heeft. Dan is zijn glimlach er nog, maar ondertussen slijpt hij messcherpe

zinnnetjes die hij kort daarna mijn kant op schiet, midden in de roos.

‘Mijn studie psychologie botst met mijn allesbehalve harmonische relatie thuis. Het staat me tegen dat je als psycholoog mensen een richting wijst die je voor jezelf niet ziet. Ik wil naar het conservatorium om viool te studeren. Dat wijzen mijn ouders af als iets wat leuk is voor erbij, niet om er serieus werk van te maken.’

‘Daar zit een kern van waarheid in.’

‘Want?’

‘Ik heb het geprobeerd.’

‘Heb je op het conservatorium gezeten?’ Dat wist ik dan weer niet.

‘Een blauwe maandag. Ik was geen onaardige mezzo-sopraan, maar de competitie is moordend en ik wilde vooral opera’s zingen. Aan wat je uiteindelijk in het theater ziet, gaat een lijdensweg vooraf.’

Ineens begrijp ik haar liefde voor Verdi en ik realiseer me dat zij een rol in *Nabucco* of *La Traviata* met verve zou zingen. Het kost me geen enkele moeite om haar op het podium te zien staan.

Ze kijkt me peinzend aan. ‘Het is verleidelijk om te zeggen dat het niets werd omdat ook mijn ouders niet achter me stonden. Maar het is eerlijker om toe te geven dat mijn talent ontoereikend was. Theodoor kent het verhaal, dus ik sluit niet uit dat hij jou ervoor wil bewaren.’

‘Mijn vader acht een universitaire titel hoe dan ook hoger dan een diploma van het conservatorium.’

Ze laat mijn opmerking even bezinken. ‘Hij heeft hard moeten vechten voor zijn carrière en daarbij...’ Ze aarzelt, ze wil de rest van de zin achterwege laten, maar geeft die alsnog weg. ‘Hij heeft het niet gemakkelijk gehad in het begin van zijn huwelijk.’

‘Hoe bedoel je? Kwam ik te vroeg in beeld?’ Ik heb nooit

nagedacht over het feit dat ik vlot verscheen. ‘Was mijn moeder al zwanger?’ Ik hef meteen mijn hand als stopteken. ‘Wacht. Ik hoef het niet te weten. Het maakt me niets uit namelijk, het is iets tussen mijn ouders.’

‘Het begin valt voor veel echtparen niet mee,’ zegt ze vlak.

O. Het begin stel ik me juist voor als een hoogtepunt, als dat waarnaar je verlangt eindelijk in vervulling gaat, maar ik heb geen ervaring met relaties. Verder dan een paar keer zoenen ben ik niet gekomen en ik heb er geen bijzondere herinneringen aan overgehouden, behalve dat ik bang was dat er een stuk van mijn voortand zou afbreken. Wel snap ik dat het ouderschap je kan overvallen. Blijkbaar heeft mijn komst hen vol in het gezicht getroffen.

‘Zoals je misschien weet, is mijn contact met je ouders niet meer wat het is geweest,’ zegt Isa.

‘Ja. Maar ik ben niet ingelicht. Had het iets met mijn moeder te maken? Dat zou ik me kunnen voorstellen, ik weet dat jullie elkaar niet liggen.’

‘Het speelde mee, maar dat was niet de oorzaak. Ik ben niet degene die het je moet vertellen, Didi. Dat zal je vader moeten doen.’

Ik zie oprechte boosheid in haar ogen. Omdat hij mij iets niet heeft verteld? Wat dan? Verzwijgt hij iets, waardoor ze weinig contact meer met hen heeft?

‘En nu?’ Ze kijkt me aan.

Het is duidelijk dat de wending in het gesprek net zo noodzakelijk is als wanneer je de bocht moet nemen om te voorkomen dat je eruit vliegt. Ooit confronteer ik mijn vader met een onopgelost conflict dat dateert uit het begin van zijn huwelijk. Maar niet nu. ‘Ik denk na over mijn studie. Wat deed jij toen je stopte?’

‘Na een matig optreden ontmoette ik Manuel. Voor ik het wist, waren we verloofd en vertrok ik naar Parijs.’

Parijs is een overweging als ik daadwerkelijk stop met

studeren, een verloving staat niet op mijn verlanglijst. Even wil ik vragen of ze gelukkig was, of ze het conservatorium of haar familie miste. Maar eigenlijk weet ik al dat ze zich met verve een nieuwe rol aanmat. Dat Manuel de grond kuste waarop zij liep en haar in weelde achterliet na zijn dood. Dat voor mijn vader, de enige zoon, de rode looper uitlag. Hij hoefde geen bijbaantjes en kon zich vol op de studie storten. Wat ik ook zeker weet, is dat hij teleurgesteld zal zijn als zijn enige kind de universiteit afwijst.

Een lange zomer in Parijs, daarna moet ik echt beslissen wat ik ga doen. Wie ik wil worden. Het uitspreken. Op de toon waarmee Isa Pierre overhaalde mij een baan te geven.

De momenten die ik vioolspelend op het Gare du Nord doorbreng, zijn een experiment. Mijn ouders betaalden dan wel muzieklessen en gaven mij een viool, maar ze blokkeerden de weg naar het conservatorium, ook toen de lerares mijn vader erop attendeerde dat ik een eigen stijl heb, dat ik kans zie om mijn stem door het vioolspel te vlechten.

Bij het station kan het me niet schelen wat mensen ervan vinden. Na een warme dag zijn de avonden van fluweel, dan moet je wel zingen. De gedachte aan die plek mondt sinds een paar dagen onvermijdelijk uit in gemijmer over groene ogen.

Ze hadden op mij hetzelfde effect als de muntjes op de bodem van een fontein. Je buigt je meteen voorover om door de spiegel van het water te kijken. Ik zag woorden, nee, hele hoofdstukken en ik las daarin van alles. Toen hij mijn armen beetpakte en daardoor heel dichtbij stond, wist ik dat hij zo iemand is die voorbij je uiterlijk kijkt, zelfs als je 's morgens om vijf uur opstaat met opgezwollen ogen, slaapstrepen en kwijlsporen op je wang. Pas nadat hij het station was binnengelopen, gaf de jongen naast mij uitleg. Ik weet zijn naam niet eens. Net als ik staat hij er dan weer wel en dan

weer niet. Hij verkoopt houten vogels waar niemand wat mee kan, maar die hij aan touwtjes laat lopen, laat loeren, pikken, vliegen en achteromkijken. Ik mocht het een keer proberen. Een marionet moet te doen zijn, dacht ik. Binnen een paar seconden waren de draadjes onontwarbaar. Aan mijn voeten lag een zieloogend beestje.

‘Hij werd aangereden door een fietser en hard in zijn rug geraakt. Zag je dat niet?’ vroeg hij.

‘Nee, want ik had mijn ogen dicht.’

‘Jammer. Hij gedroeg zich als een heer, terwijl jij hem stond uit te kafferen.’

Ik zweeg en dacht aan het moment waarop zijn bezorgdheid overging in irritatie. Hij had me recht aangekeken, waardoor ik zijn blik was binnengezogen, waardoor het stationsplein kantelde en het voelde of hij me ondersteboven hield en liet bungelen. Waardoor ik eindelijk mijn mond hield en hem duizelig aanstaarde. Dat groen. Die bespottelijk dikke wimpers. Als excuus wist ik me nog hakkelend voor te stellen, om erachter te komen dat Frans niet zijn taal is.

Nu laat de lichtstad Parijs steeds meer groen slingeren. De kleur van zijn ogen bevindt zich in etalages van de juwelier, in vloerkleden, in olijfolie.

Wie was hij?

Want dit is wat er gebeurde. Zonder dat ik zijn naam ooit zal weten, heb ik hem in twee seconden in kaart gebracht. Tot zover de eerste en de laatste impressie.

Ik ga er een zacht, sentimenteel liedje over schrijven.

1986. Na jaren te hebben voldaan aan de wensen van haar ouders, stopt Didi met haar studie en vertrekt ze voor een zomer naar Parijs. Als er op een dag een man tegen haar opbotst, lijkt dit niet meer dan een vluchtige ontmoeting. Maar hun paden kruisen elkaar opnieuw in Nederland – en opnieuw. De man blijkt Jesse, een arts in opleiding die na zijn studie terugkeert naar het eiland Sulawesi, waar hij woont.

Tijdens een van hun bijzondere ontmoetingen ontdekt Jesse een geheim over Didi's afkomst dat hij onmogelijk met haar kan delen. Hij zet haar aan tot een zoektocht naar wie ze is en waar ze vandaan komt. Ze reist in haar eentje af naar Liukang in Indonesië, op zoek naar antwoorden.

Een teder en origineel verhaal over wortels, familie en de kracht van vergeven en liefhebben.

De pers over Boven de robijnen:

'Wie het werk van Marianne Witvliet kent, weet dat ze onnavolgbaar kan schrijven: vol warmte, tederheid en heerlijke humor.'

– Nederlands Dagblad

'Zelden heb ik een roman gelezen die zo al je zintuigen prikkelt en je totale voorstellingsvermogen activeert als dit boek.'

– Reformatorisch Dagblad

NUR 301

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

